

Faran av isolering

Ur led är tiden. Lika förvirrande som utvecklingen inom den svenska arbetsmarknaden trettio år sedan, lika irrationell har de senaste månadernas debatt kring en svensk anslutning till EEC varit. Det är rentav tveksamt om man kan tala om en verklig debatt; de extremistiska motståndsgруппerna till ett svenskt medlemskap i EEC har drivit en intensiv agitation för sin sak, medan anhängarna till ett sådant svenskt engagemang i huvudsak hållit sig på defensiven. Förklaringen härtill kan förmodas vara, att motståndarna till EEC så starkt bygger sin inställning på värderingar av primitivt slag – nyvaknande känslor av provinsiell nationalism spelar en påtaglig roll för intensiteten i deras propaganda. Ideologiskt företräder de inte sällan det märkliga fenomenet av en isolationistisk nationell socialism. De till EEC positivt inställda torde ha en klarare uppfattning om anslutningsfrågans på en gång ytterst betydelsefulla och komplicerade karaktär. De har antagligen ofta föredragit att tåga därför att det trettio år sedan sig ogörligt att få gehör för saksakal och nyanserad argumentation gentemot högljudda lamentationer och enfaldiga förenklingar.

Men med den hittills i stort sett lovande utvecklingen av förhandlingarna mellan England och EEC närmar sig obevakligt den tidpunkt, då vi i Sverige måste tränga in i sakfrågorna och framför allt göra en kylig bedömning av vad en politik av svensk isolering från ett europeiskt ekonomiskt enhetsverk skulle medföra för följder för oss.

Dessa följder är många, och här kan bara några särskilt framträdande faror av en isolering beröras. Sverige har på 100 år omvandlats från ett jordbrukarsamhälle av u-landskaraktär till ett av världens mest högindustrialiserade länder, som för sin ekonomiska ställning utåt och inåt är helt beroende av exportindustrins förmåga att effektivt hävda sig på de stora världsmarknaderna. Hittills har vi – trots EEC:s tullbarriär – kunnat någorlunda reda oss genom EFTA-samarbetet och utvecklingen av den internordiska handeln. Om England, Danmark, Norge och Irland går in i EEC, kommer vi att från en isolerad position få förhandla med regeringar och myndigheter, som råder över en marknad på 280 miljoner kunder. Dessa regeringar och myndigheter strävar på längre sikt att skapa icke blott ett ekonomiskt utan också ett politiskt enhetsverk, byggt på en känsla av gemensam solidaritet och gemensamt ansvar för de europeiska kulturvärdena. De vet att det kommer att gå långsamt, och ännu är ingen av dessa regeringar beredd att acceptera suveränitetsinskränkningar av större betydelse. Vilken anledning skulle dessa länder ha att ge oss en preferensbehandling, om vi förklarar att vi inte kan tänka oss att ens på mycket lång sikt engagera oss för en sådan ideell målsättning. Redan genom den svenska regeringens sätt att utforma vår förhandlingspolitik har man väckt misstanken hos våra förhandlingspartner i Bryssel att Sverige bara vill ha så stora fördelar som möjligt – bl a genom en tullunion liksom genom fritt till-

träde till de delar av EEC:s apparat, som är nyttiga för oss – utan att vi själva skulle ge något nämnvärt tillbaka.

Men så enkelt är det inte i politiken – den bygger på gåvor och gengåvor. Vill vi få möjligheten att expandera och omstrukturera vårt näringsliv för en marknad på 280 miljoner, lär vi vara tvungna att göra motprestationer. I detta dilemma har EEC-motståndarna trots sig finna en lösning genom en associering innebärande att vi skulle starkt begränsa de fria kapitalrörelser, den gemensamma arbetsmarknad, den harmonisering av social- och skattepolitiken liksom de valutamässiga bindningar, som följer med ett medlemskap. Vi skulle med andra ord profitera på EEC:s allmänna expansionsförmåga, men förbehålla oss att utan likvärdiga motprestationer plocka russin ur kakan. Är det inte väl mycket begärt?

En dylik isolationistisk politik i tecknet av en nationell egoism är vidare knappast praktiskt möjlig. De som hävdar tanken har förbisett, att vi genom en association likafullt drages in i en mångfald ekonomiska och juridiska samarbetsformer och att vi blir bundna av besluten av de myndigheter, som styr dessa samarbetsformer, utan att våra synpunkter kan framföras, eftersom vi inte skulle vara medlemmar. Snart sagt varje vecka träffas i den viktiga kommissionen majoritetsbeslut i detaljfrågor; är vi inte medlemmar får vi varken plädera eller rösta, men blir likafullt ofta bundna eller influerade av besluten. Hur komplicerade frågorna kring EEC-samarbetet är och hur mycket enkla-

re allting blir för oss om vi vinner medlemskap, visar ett upplysande uttalande av direktör Johan Åkerman i Grängeskongcernen i *Veckans Affärer* 4/1971: »Kommer vi inte med i Gemenskapen ökar trycket över huvud taget på svensk industri att expandera på utländsk mark – det är en poäng som ofta förbises här hemma. Förblir vi utanför, riskerar Sverige dessutom att bli en »dumping ground» för den kontinentala stålindustrin.»

Detta är realiteter, som på det närmaste berör folket på den svenska stålindustrins verkstadsgolv. Sådana realiteter gäller deras löner, ja, rentav deras sysselsättning. Just de stora medlemsmasorna i LO har anledning tänka efter, vart en svensk ekonomisk isolering skulle leda för deras del. Här har den svenska landsorganisationen – till skillnad från den norska – hittills grovt försyndat sig mot sina egna medlemmar genom att inte tala om i klartext vad EEC-frågan ytterst gäller, nämligen bevarandet och vidareutvecklandet av det svenska välfärds- och välfärdssamhället.

Företagarna kan värja sig mot en trångsynt nationalistisk isoleringspolitik genom att expandera utomlands, d v s genom att flytta över sitt ekonomiska och tekniska know-how till EEC-länderna. Vetenskapsmän och kvalificerade experter kan emigrera. Den högutbildade ungdomen kan också komma på den tanken att ett isolerat Sverige erbjuder ett alltför provinssiellt arbetsklimat. Vi lever i en internationaliseringens och de expanderande po-

litiska enheternas tid, och för ungdomen blir det allt naturligare att blicka ut mot vidare horisonter – av praktiska skäl blir det framtidens enade Europa, som kommer att attrahera dem, inte u-länderna.

I en sådan tidsålder är en isoleringspolitik värre än en dumhet – den är ett

brott mot de intet ont anande människor i arbetslivet, som ännu ej förstår att deras egen och deras barns välfärd står på spel. De måste nu äntligen få veta att Sveriges möjligheter att hävda sig ekonomiskt, socialt och kulturellt är långt bättre inom än utanför EEC.

Pärmar för årgång 1970

kan rekvireras från Svensk Tidskrifts expedition, tel 08-21 00 49, eller genom insättning av kronor 9:— (inkl. moms och porto) på postgiro 7 27 44—6.